

Activiteitenverslag Stichting Thessalika Erga 2013

De stichting heeft in 2013 de volgende drie activiteiten ondersteund.

1. Aanschaf verpakkingsmateriaal depot Almiros (januari 2013)

Tamara Dijkstra heeft als coördinator van de reorganisatie van het depot het volgende korte verslag aangeleverd.

In november 2012 is het depot in Almiros gereorganiseerd. Daarbij bleek dat een deel van de plastic zakjes met botmateriaal en ijzer was verpulverd. De inhoud is zo goed als mogelijk overgepakt in nieuwe zakjes en de documentatie is op nieuwe labels genoteerd.

In december 2012 zijn alle metalen voorwerpen uit de opgravingen van de Zuidoostpoort en de huizen ‘Tobbe’ en ‘Agnostos’ door het laboratorium in Volos geconserveerd. Op advies van het hoofd van het laboratorium zijn goed afsluitbare plastic dozen en silicagel aangeschaft voor het opbergen van de metalen vondsten, waaronder de munten.

De kratten, dozen en silicagel konden met financiële steun van de Stichting aan het eind van de campagne worden aangeschaft. Alle metalen voorwerpen en munten zijn inmiddels goed verpakt en met silicagel in de dozen opgeborgen.

2. Veldwerkcampagne Halos (juni/juli 2013)

Student Pieter Swart heeft onderstaand verslag geschreven over de verrichte werkzaamheden.

De Magoula Plataniotiki

Van 18 juni tot en met 25 juli 2013 heeft een groep archeologen en studenten van de Rijksuniversiteit Groningen, de Universiteit Gent, de Radboud Universiteit (Nijmegen) en de Universiteit van Amsterdam in samenwerking met de *13th Ephorate of Prehistoric and Classical Antiquities* (Volos) deelgenomen aan archeologisch onderzoek naar de Klassieke stad Halos. De precieze ligging van de Klassieke stad Halos, die in 346 v. Chr. door Parmenion werd verwoest, is niet precies bekend. Vollgraff (1908) en Reinders (1988) hebben het vermoeden geuit dat de stad op de *Magoula Plataniotiki* lag. Het onderzoek vond plaats door middel van het graven van vier proefsleuven op de *magoula*, ten westen van het industrieterrein van Almirós waarop onder andere een ijzersmelterij en een aluminiumfabriek gevestigd zijn.

De leiding van het onderzoek was in handen van Prof. Dr. Vladimir Stissi van de Universiteit van Amsterdam. Het Groninger team bestond uit de volgende personen: Pieter Swart (master-student RUG, leider Groninger equipe), Frederik Boersema MA (archeoloog), Michelle Arnouts (master-student Universiteit Gent), Jens Hooge (bachelor-student Universiteit Gent), Janric van Rookhuijzen (promovendus Radboud Universiteit Nijmegen) en Jamilla Peeters (bachelor-student Vrije Universiteit Amsterdam).

Van de vier proefsleuven werden er twee opgegraven door de Universiteit van Amsterdam, één door het Griekse team en één door het team Groningen.

Werkzaamheden in proefsleuf 3

Op 18 juni vond een eerste bespreking plaats in het dorp Platanos, waarbij een deel van de Nederlandse deelnemers, de Griekse archeologe Vaso Rondiri en de landeigenaar Daoutzias aanwezig waren. Vervolgens vond een bezichtiging van het terrein plaats, waarbij besloten werd vier proefsleuven uit te zetten.

De volgende dag is het benodigde materiaal naar de site gebracht, zijn de proefsleuven uitgezet en werd begonnen met het verwijderen van de begroeiing en de bovenlaag. De sleuven 1 en 2 lagen ten zuiden, sleuf 3 ten oosten en sleuf 4 (de Griekse) ten westen van het hoogste gedeelte van de *magoula*. Proefsleuf 3 was het arbeidsterrein van het team van de Rijksuniversiteit Groningen. Al spoedig werden drie aaneensluitende, langwerpige stenen blokken gevonden die een muur vormden. De stenen liggen van ZO naar NW diagonaal door de put. De bewerkte kant van de stenen is naar het zuiden gekeerd; dit zou de buitenkant van de constructie kunnen zijn. Verdere opgraving bracht aan het licht dat de muur uit twee lagen bewerkte stenen blokken bestaat die samen ca. 1 m hoog zijn.

We hebben hier te maken met een fragment van een muur die niet van een woonhuis is maar eerder duidt op een monumentaal gebouw met een bestuurlijke of religieuze functie. Aan de noordkant van deze muur is een steunmuur aangebracht bestaande uit grote keien. Haaks op de monumentale muur staat een secundaire muur die na ca. drie meter eindigt op een plek waar een grote concentratie van tamelijk losse aarde en stenen ligt.

De vondsten uit de vier proefsleuven bestaan in hoofdzaak uit dakpanscherfen en in mindere mate uit potscherfen. Er werden enige munten en metalen voorwerpen gevonden en in proefsleuf 3 twee aardewerken vrouwenkopjes met een archaïsche gelaatsuitdrukking.

Het is aannemelijk dat de Klassieke stad Halos inderdaad op de *Magoula Plataniotiki* heeft gelegen. Ook is vastgesteld dat de bewoning van de site niet eindigde met de verwoesting in 346 v. Chr. maar in Hellenistische tijd gewoon doorging. Dit laatste blijkt onder andere uit het feit dat in de Griekse proefsleuf fundamenteën van een huis gevonden werden met een duidelijke Hellenistische bewoningslaag. Het onderzoek heeft eveneens een aantal vragen opgeroepen: wat was de functie van de monumentale muur en wat moeten we met de raadselachtige concentratie van stenen en aarde in het verlengde van en onder de secundaire muur in proefsleuf 3? Het vaststellen van het verdere verloop en de afmetingen van de monumentale muur, aan de hand waarvan de functie van deze constructie misschien nader te bepalen is, vormt een boeiende uitdaging.

Wij hebben een uiterst spannende en interessante campagne beleefd en uit naam van de deelnemers van het team Groningen wil ik de stichting Thessalika Erga hartelijk danken voor de financiële steun bij dit boeiende project en tegelijkertijd de hoop uitspreken dat de stichting ook in de toekomst soortgelijke projecten blijft ondersteunen.

3. Correctie Engelse tekst (augustus 2013)

In 2014 zal bij Barkuis Publishing de publicatie 'The City of New Halos and its Southeast Gate' verschijnen. De opgraving en het onderzoek van een grote stadspoort staat in deze publicatie centraal. Een eerste versie van de tekst is afgerond. De Stichting heeft een subsidie verleend voor correctie van het Engels door Xandra Bardet.